

نقش سبک‌های دل‌بستگی و کمال‌گرایی والدین در پیش‌بینی تحول مثبت نوجوانان

سید محمود موسوی^a، فاطمه خاکشور شانديز^b، مینا طاهر پور^c
^a استادیار، گروه روانشناسی، واحد فردوس، دانشگاه آزاد اسلامی، فردوس، ایران
^b استادیار، گروه روانشناسی، واحد فردوس، دانشگاه آزاد اسلامی، فردوس.
^c کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی، واحد فردوس، دانشگاه آزاد اسلامی، فردوس، ایران.
 مینا طاهر پور (09153224479 و mi.taherpoor@gmail.com)

چکیده:

مقدمه: شناسایی مؤلفه‌های مؤثر بر افزایش تحول مثبت نوجوانان اهمیتی مضاعف دارد. هدف مطالعه حاضر بررسی نقش سبک‌های دل‌بستگی و کمال‌گرایی والدین در پیش‌بینی تحول مثبت نوجوانان بود.

روش کار: مطالعه حاضر توصیفی - همبستگی بود. جامعه آماری شامل تمام والدین دانش‌آموزان دختر دوره اول متوسطه منطقه 5 شهر مشهد در سال تحصیلی 1399-1400 بودند که تعداد 120 نفر از افراد واجد شرایط به روش نمونه‌گیری در دسترس که داوطلب مشارکت در پژوهش بودند، انتخاب و به صورت اینترنتی به پرسشنامه جمعیت شناختی، "مقیاس اصلاح شده دل‌بستگی بزرگسال" (Revised Adult Attachment Scale)، "مقیاس کمال‌گرایی مثبت و منفی" (Positive and Negative Perfectionism Scale) و "مقیاس تحول مثبت جوان" (Positive Youth Development Scale) پاسخ دادند. روایی پرسشنامه‌ها به روش روایی محتوای به روش کیفی، تحلیل عاملی تاییدی، روایی همگرایی تعیین شد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب الفا کرونباخ و ثبات به بازآزمایی اندازه‌گیری شد. تحلیل داده‌ها در نرم‌افزار اسپس پی اس نسخه 22 انجام شد.

یافته‌ها: همبستگی بین سبک دل‌بستگی ایمن با تحول مثبت نوجوانان مثبت بود، اما همبستگی بین سبک‌های دل‌بستگی اجتنابی و دوسوگرا با تحول مثبت نوجوانان منفی بود ($P < 0/01$). همچنین همبستگی بین کمال‌گرایی مثبت با تحول مثبت نوجوانان، مثبت بود، اما همبستگی بین کمال‌گرایی منفی با تحول مثبت نوجوانان، منفی بود ($P < 0/01$).

نتیجه‌گیری: سبک‌های دل‌بستگی و کمال‌گرایی والدین، توانایی پیش‌بینی تحول مثبت نوجوانان را داشتند. پیشنهاد می‌شود که مدیران و مسئولین آموزش و پرورش، در جهت ارتقا و بهبود تحول مثبت نوجوانان، به نقش عواملی مانند سبک‌های دل‌بستگی و کمال‌گرایی والدین توجه کافی داشته باشند.

کلمات کلیدی: سبک‌های دل‌بستگی؛ کمال‌گرایی؛ تحول مثبت، نوجوانان

Abstract:

Introduction: Identifying the effective components to increase the positive development of adolescents and young people is doubly important. Therefore, the aim of this study was to investigate the role of attachment styles and parental perfectionism in predicting the positive development of adolescents.

Methods: The present study was a descriptive correlational study. The statistical population included all parents of female high school students in the fifth district of Mashhad in the academic year 2020-2021. Revised Adult Attachment Scale, Positive and Negative Perfectionism Scale and Positive Youth Development Scale responded. The validity of the questionnaires was determined by content validity, confirmatory factor analysis, and convergence validity. The reliability of the questionnaires was determined through the retest method and Cronbach's alpha coefficient. Pearson correlation test and multiple regression analysis with SPSS software version 22 were used to analyze the data.

Results: The results showed that the relationship between secure attachment style and positive development of adolescents was positive, but the relationship between avoidant and anxiety-ambivalent attachment styles with positive development of adolescents was negative ($P < 0.01$). Also, the relationship between positive perfectionism and positive development of adolescents was positive, but the relationship between negative perfectionism and positive development of adolescents was negative ($P < 0.01$).

Conclusion: Based on the results of research on parental attachment styles and perfectionism, adolescents have the ability to predict the positive development of adolescents. Therefore, it is suggested that managers and education officials, in order to promote and improve the positive development of adolescents, pay enough attention to the role of factors such as attachment styles and parental perfectionism.

Keywords: Attachment, Perfectionism, Positive, Development, Adolescents

1. مقدمه

بشر در طول تحول و رشد روانی خود، دوره‌های مختلفی را طی می‌کند که برخی از این دوره‌ها از اهمیت خاصی برخوردار بوده و نسبت به دیگر دوره‌ها توجه خاصی را می‌طلبد، یکی از دوره‌ها، دوره نوجوانی است که زندگی فرد را با فرازها و فرودهایی مواجه می‌کند، فرازها و فرودهایی که برخورد و سازش با آن‌ها می‌تواند زندگی نوجوان را تحت تأثیر قرار دهد (1). دوره نوجوانی، از زمانی که رویکرد روانشناسی مثبت‌گرا بر پایه رویکردهای انسان‌گرایی شکل گرفت و در بطن آن رویکرد تحول مثبت و تحول مثبت نوجوانی پدید آمد به‌عنوان فرصتی برای تحول اجتماعی، شناختی و اخلاقی مورد توجه قرار گرفت (2). روانشناسی تحول مثبت (positive development)، به‌عنوان زیرشاخه‌ای از روانشناسی مثبت‌گرا، نه تنها به شکل نظری بلکه به شکل استراتژی‌های کاربردی در جوامع مختلف در حال گسترش است و مؤلفه‌های روانشناسی مثبت را در برنامه‌های عملی به‌گونه‌ای گنجانده که کودکان و نوجوانان را با به‌کارگیری سرمایه‌های تحولی (خانواده، مدرسه، جامعه) به بزرگسالی مطلوب برساند (3).

در مورد تعریف تحول مثبت نوجوانی توافق کاملی بین پژوهشگران وجود ندارد. رویکرد تحول مثبت نوجوانی در مقابل رویکرد کمبود مدار قرار دارد که نوجوانان را افرادی در نظر می‌گرفت که نمی‌توان آن‌ها را مدیریت و مهار کرد (4). تحول مثبت نوجوانی از 5 مؤلفه شایستگی (Competence)، (شایستگی تحصیلی، شایستگی اجتماعی، شناختی و شایستگی هیجانی)، اعتمادبه‌نفس (Confidence)، (در نوجوان این باور که او تحت هر شرایطی ارزشمند و دوست‌داشتنی است، رشد یابد)، ارتباط (connection)، (ارتباطات اجتماعی و تعاملات مثبت، خوب، سازنده با دوستان و خانواده)، منش (Character)، (کسب ملاک‌هایی برای انجام رفتارهای صحیح و مراقبت) خود شفقت‌ورزی (Self-compassion)، (احساس همدلی و همدردی با دیگران) که منجر به تحول سازه ششم یعنی همکاری (Cooperation)، (مشارکت با دیگران، خانواده، جامعه و نهادهای مختلف) می‌شود (5). در مطالعه‌ای نشان داده شد که برنامه‌های تحول مثبت نوجوانی 76/6 رفتارهای مثبت را در نوجوانان موجب شده و حدود 96 باعث کاهش رفتارهای مشکل‌آفرین شده است (6). تحول مثبت نوجوانی با رفتارهای مثبت رابطه مثبت و با رفتارهای مشکل‌آفرین نظیر سوءمصرف مواد و بزهکاری رابطه منفی دارد (7). تمرکز رویکرد تحول مثبت بر این موضوع استوار است که چگونه جامعه می‌تواند از طریق مربیان و متخصصان آموزشی فرصت‌های لازم را جهت مشارکت نوجوانان در فعالیت‌های چالش‌برانگیز و تحول‌دهنده در اختیار آن‌ها قرار دهد. آن‌گونه که در این رویکرد تأکید شده است تحول دربرگیرنده ارتباط مؤثر بین فرد و محیط است (8).

یکی از عوامل مؤثر در تحول مثبت که در قالب بافت محیطی مطرح است، سبک‌های دل‌بستگی (Attachment Styles) والدین هست (9). بر اساس نظریات Bowlby، دل‌بستگی به معنای پیوند عاطفی است که در کودکی، بین کودک و مراقب اصلی وی شکل می‌گیرد و بر رشد اجتماعی و احساس کودک در کل زندگی مؤثر است (10). Bowlby اظهار داشت که پیوند والد-کودک، بافت غیرقابل‌جایگزینی را برای رشد هیجانی فراهم می‌نماید، به نظر وی اکثر مشکلات دوران کودکی و بزرگسالی منتج از تجربیات واقعی دوران کودکی است (11). Bowlby & Ainsworth، سه سبک دل‌بستگی شامل سبک دل‌بستگی ایمن (Secure Attachment style)، سبک دل‌بستگی اجتنابی (Avoidant Attachment style) و سبک دل‌بستگی دوسوگرا (Ambivalent Attachment style) را عنوان کردند. سبک دل‌بستگی ایمن با ویژگی‌های ارتباطی مثبت شامل صمیمیت و خرسندی، سبک دل‌بستگی اجتنابی با سطوح پایین‌تری از صمیمیت و تعهد و سبک دل‌بستگی دوسوگرا با شور و هیجان و دل‌مشغولی در مورد روابط همراه با خرسندی کم، مرتبط است (12). مطالعات نشان می‌دهد که کیفیت رابطه مادر کودک در دوران کودکی در تحول الگوی عملی و رفتاری در بزرگسالی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و روابط نزدیک و صمیمانه در بزرگسالی نیز تحت تأثیر همین الگوهای عملی قرار می‌گیرد (13-14).

همچنین یکی از خصیصه‌هایی که فرزندان از والدین خود تأثیر می‌پذیرند، کمال‌گرایی (Perfectionism) است (15)، کمال‌گرایی تلاش برای رفع نواقص و کمال‌گرایان افرادی هستند که سعی دارند در تمام ابعاد زندگی افراد کاملی باشند است (16). کمال‌گرایی یکی از ویژگی‌های شخصیتی محسوب می‌شود که

می‌تواند تمام جنبه‌های زندگی فرد را در برگیرد و زمینه‌ساز شکل‌گیری ناکارآمدی در فرد شود (17)، بنابراین والدینی که کمال‌گرا هستند معمولاً گرایش دارند تا فرزندان کمال‌گرا تربیت کنند و در نتیجه این افراد کمال‌گرایی خود را در سبک فرزند پروری به نمایش می‌گذارند (18). Rice و همکاران معتقدند که کمال‌گرایی را می‌توان به 2 نوع تقسیم کرد: کمال‌گرایی مثبت و کمال‌گرایی منفی (19). افراد با کمال‌گرایی منفی مرتکب اشتباهات اساسی می‌شوند و دارای سطوح بالایی از خود تردیدی و خود انتقادی هستند. این عوامل بالطبع پیش‌بینی کننده پیامدهای روان‌شناختی مشکل‌زا نظیر اضطراب، افسردگی، فقدان عزت‌نفس و شرم درونی است، در مقابل کمال‌گرایی مثبت همبستگی معناداری با معیارهای شخصی بالا، عملکرد مطلوب و سازگاری مثبت دارد (20). Wang & Li، تأکید کرده‌اند که در مادران کمال‌گرا، محافظت بیش‌از اندازه، توجه انتخابی به شکست و تحمل نکردن خطا دیده می‌شود، این ویژگی زمینه‌ساز شکل‌گیری باورهای ناکارآمد و کاهش انگیزه پیشرفت می‌شود (21).

شناسایی مؤلفه‌های مثبت‌گرای شخصیتی و خانوادگی مؤثر بر افزایش تحول مثبت نوجوانان اهمیتی مضاعف دارد. نظر به نقش تحول مثبت نوجوانی و اهمیت این سازه در بهتر شدن سلامت جسمی و روانی در نوجوانان و نظر به اینکه برخی از ویژگی‌ها و حالات روانی والدین مانند سبک‌های دل‌بستگی و کمال‌گرایی بر تحول مثبت نوجوانان نقش دارند؛ همچنین با توجه به خلأ پژوهشی در زمینه ارتباط متغیرهای مذکور در جامعه هدف، پژوهش حاضر با هدف تعیین نقش سبک‌های دل‌بستگی و کمال‌گرایی والدین در پیش‌بینی تحول مثبت نوجوانان بود.

2. روش کار

مطالعه حاضر توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری شامل تمامی والدین (مادران و پدران) دانش‌آموزان دختر دوره اول متوسطه منطقه پنج شهر مشهد در سال تحصیلی 1399-1400 بودند. از جامعه هدف تعداد 120 تن از بین افراد واجد شرایط که داوطلب مشارکت در پژوهش بودند، به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و به صورت اینترنتی در پژوهش شرکت داشتند. حداقل نمونه در طرح‌های همبستگی و پیش‌بینی 100 تن نمونه پیشنهاد شده است (22). ملاک‌های ورود شامل: داشتن حداقل سواد خواندن و نوشتن، همکاری و رضایت آگاهانه برای شرکت در پژوهش بود و ملاک‌های خروج شامل بی‌سوادی والدین، عدم همکاری و وجود پرسشنامه‌های مخدوش و ناقص بود. ابزار گردآوری اطلاعات شامل ابزارهای زیر بود:

"پرسشنامه جمعیت شناختیکه شامل سن و جنس بود.

"مقیاس اصلاح شده دل‌بستگی بزرگسال" (Revised Adult Attachment Scale) توسط Read & Collins در سال 1990 ساخته شده است. که 3 سبک دل‌بستگی ایمن (Secure Attachment)، (6، 1، 8، 13، 12، 17)، سبک دل‌بستگی اجتنابی (Avoid Attachment style)، (5، 2، 16، 14، 7، 18)، سبک دل‌بستگی دو سوگرا (Ambivalent Attachment style)، (4، 3، 9، 10، 11، 15) می‌سند. این مقیاس دارای 18 سوال بوده و بر اساس مقیاس لیکرت 5 درجه‌ای از کاملاً موافقم (4) تا کاملاً مخالفم (صفر) نمره گذاری می‌شود، لذا دامنه نمره بین صفر تا 72 هست. و نمرات بالاتر نشان دهنده سبک دل‌بستگی بالا در هر سبک می‌باشد.

Read & Collins، در مطالعه خود بر روی 406 دانشجوی کارشناسی دانشگاهی در جنوب کالیفرنیا روایی سازه "مقیاس اصلاح شده دل‌بستگی بزرگسال" را نیز با استفاده از روش تحلیل عاملی، تایید کردند. یافته Read & Collins پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب الفا کرونباخ بر روی 406 دانشجوی کارشناسی را 0/80 گزارش نمودند و ثبات آن را به روش بازآزمایی در 406 دانشجوی کارشناسی در فاصله 2 هفته بین 0/52 تا 0/71 گزارش نمودند (23).

در پژوهش Terzi که بر روی 225 نفر از دانشجویان ترکی در شهر آنکارای ترکیه انجام شد، روایی "مقیاس اصلاح شده دل‌بستگی بزرگسال" با استفاده از تحلیل عاملی و اکتشافی، ساختار 3 عاملی یعنی سه سبک دل‌بستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا تأیید شد. Terzi پایایی به روش همبستگی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ برای سبک‌های ایمن، اجتنابی و دوسوگرا بر روی 225 نفر از دانشجویان به ترتیب 0/81، 0/78 و 0/85 و ثبات به روش باز آزمون بر روی 225 نفر از دانشجویان نیز 0/95 به دست آمد (24).

در پژوهش پاکدامن روایی محتوایی مقیاس "مقیاس اصلاح شده دل‌بستگی بزرگسال" در نمونه ۱۰۰ نفری از دانش آموزان دوم دبیرستان (۵۰ پسر و ۵۰ دختر) توسط اساتید روانشناسی و علوم تربیتی تأیید شد. در مطالعه پاکدامن، پایایی به روش همبستگی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ در نمونه 100 نفری از دانش آموزان دوم دبیرستان برای سبک دل‌بستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا به ترتیب 0/45، 0/71 و 0/57 به دست آمد. همچنین ثبات به روش بازآزمایی با فاصله زمانی یک ماه در نمونه 1۰۰ نفری از دانش آموزان دوم دبیرستان 0/95 به دست آمد (25).

در پژوهش فرهادی و همکاران، بر روی 200 نفر از دانشجویان علوم پزشکی همدان، برای سنجش روایی از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد، سه سبک‌های ایمن، اجتنابی و دل‌بستگی دوسوگرا تأیید شد، که حاکی از روایی مناسب ابزار بود. فرهادی و همکاران، پایایی به روش همبستگی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ 200 در نفر از دانشجویان علوم پزشکی همدان برای سه سبک سبک‌های ایمن، اجتنابی و دل‌بستگی دوسوگرا به ترتیب 0/72، 0/71 و 0/71 به دست آمد (26).

"مقیاس کمال‌گرایی مثبت و منفی" (Positive and Negative Perfectionism Scale): دارای 40 عبارت توسط Terry-Short و همکاران در سال (1995) برای سنجش سطوح مختلف کمال‌گرایی مثبت و منفی طراحی شد. این مقیاس 20 عبارت آن کمال‌گرایی مثبت و ۲۰ عبارت آن کمال‌گرایی منفی را در یک طیف لیکرت 5 درجه‌ای از کاملاً موافقم: نمره یک تا کاملاً مخالفم: نمره 5 می‌سنجد و دامنه نمره هر آزمودنی در هر خرده مقیاس ۲۰ تا ۱۰۰ است. که نمرات بیشتر در هر خرده مقیاس نشان دهنده کمال‌گرایی بالا در همان خرده مقیاس می باشد.

در مطالعه Terry-Short و همکاران روایی سازه "مقیاس کمال‌گرایی مثبت و منفی" توسط 281 زن از جمله زنان مبتلا به اختلالات خوردن، افسردگی و ورزشکاران، به روش تحلیل عاملی تأییدی مورد بررسی قرار گرفت و نتایج نشان داد که شاخص‌های تحلیل عاملی برای برای دو مولفه کمال‌گرایی مثبت و منفی از برازش کافی برخوردار است. پایایی به روش همبستگی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ بر روی 281 زن برای دو مولفه کمال‌گرایی مثبت و منفی به ترتیب 0/83 و 0/81 به دست آمد (27).

در مطالعه Egan که بر روی 3 گروه یک نمونه بالینی با اختلالات اضطرابی و افسردگی (40 نفر)، ورزشکاران (111 نفر) و دانشجویان (101 نفر) انجام شد. روایی سازه "مقیاس کمال‌گرایی مثبت و منفی" به روش تحلیل عاملی تأییدی نشان دهنده پایایی دو مولفه کمال‌گرایی مثبت و کمال‌گرایی منفی بود. همچنین پایایی به روش همبستگی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی سه گروه نمونه بالینی برای خرده مقیاس کمال‌گرایی مثبت و منفی به ترتیب برای گروه بالینی 0/74 و 0/71، ورزشکاران 0/78 و 0/81 و دانشجویان 0/74 و 0/79 به دست آمد (28).

در مطالعه بشارت، روایی همگرای "مقیاس کمال‌گرایی مثبت و منفی" از طریق محاسبه ضریب همبستگی بین زیر مقیاس‌های این آزمون با زیر مقیاس‌های " پرسشنامه سلامت عمومی" (General Health Questionnaire) و "مقیاس عزت نفس" (Self-Esteem Scale) با روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی آزمون بر روی نمونه‌ای 212 نفری از دانشجویان دانشگاه تهران بررسی شد. ضرایب همبستگی بین زیر مقیاس‌های کمال‌گرایی مثبت و منفی به ترتیب با نشانه‌های بدنی 0/32- و 0/33؛ با اضطراب و بی‌خوابی 0/41- و 0/39؛ با اختلال در کارکرد اجتماعی 0/54- و 0/57؛ با افسردگی 0/58- و 0/63 و با "نمره کل پرسشنامه سلامت عمومی" 0/46- و 0/48 و ضرایب همبستگی بین زیر مقیاس‌های کمال‌گرایی مثبت و منفی به ترتیب با عزت نفس 0/44 و 0/52- به دست

آمد. همچنین پایایی به روش همبستگی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ بر روی نمونه ای 212 نفری از دانشجویان برای مولفه های کمال گرایی مثبت و منفی برای کل آزمودنی ها 0/90 و 0/87، دانشجویان دختر 0/91 و 0/88 و برای دانشجویان پسر 0/89 و 0/86 به دست آمد که نشان دهنده پایایی قابل قبول آزمون هست (29).

در مطالعه ملتفت و ساداتی فیروزآبادی، که بر روی 370 دانش آموز دوره دبیرستان شهر شیراز انجام شد، به منظور تعیین روایی سازه "مقیاس کمال گرایی مثبت و منفی" با استفاده از روش همسانی درونی، ضریب همبستگی هر عبارت با نمره کل هر عامل مورد محاسبه قرار گرفت که نتایج نشان داد عبارت ها همبستگی بالا و مناسبی با نمره کل داشتند، که این حاکی از روایی مطلوب آزمون بود. همچنین ملتفت و ساداتی فیروزآبادی پایایی به روش همبستگی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ بر روی 370 دانش آموز دوره دبیرستان برای زیرمقیاس های کمال گرایی مثبت و منفی به ترتیب 0/87 و 0/85 به دست آمد که نشان دهنده پایایی رضایت بخش مقیاس می باشد (30).

"مقیاس تحول مثبت نوجوانی" (Positive Youth Development Scale): این مقیاس 17 عبارت توسط Geldhof و همکاران در سال 2014 ساخته شده که پنج زیر مقیاس شایستگی (Competence)، (عبارت های 1، 2، 3)، اطمینان/اعتماد به نفس (Confidence)، (عبارت های 4، 6، 7)، مراقبت/شفقت به خود (self-Compassion)، (عبارت های 11، 12، 13)، منش (Character)، (عبارت های 5، 8، 9، 10) و ارتباط (Connection)، (عبارت های 14، 15، 16، 17) را بر اساس مقیاس دو ارزشی واقعاً در مورد من درست است یا تقریباً در مورد من درست است، اندازه گیری می کند. که نمرات بالاتر در هر زیرمقیاس نشان از بالا بودن آن زیر مقیاس و در مجموع در کل مقیاس دارد.

در مطالعه Geldhof و همکاران که بر روی 120 دانش آموز 10-18 ساله شهر زوریخ انجام شد، نتایج نشان داد که فرم 17 عبارتی روایی همگرایی معناداری با مشارکت در جامعه (0/21 تا 0/56) و روایی واگرا با افسردگی (0/40 تا 0/68-) و رفتارهای پرخطر (0/46 تا 0/66) نشان می دهد. پایایی به روش همبستگی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ 120 دانش آموز برای کل آزمون 0/74 به دست آمد (31).

Shek و همکاران در مطالعه خود بر روی 162 نوجوان چینی دریافتند که روایی همگرایی "مقیاس تحول مثبت نوجوانی" به روش تحلیل عاملی با مقدار کرویلت بارلت 0/84 تایید شد. در Shek و همکاران پایایی به روش همبستگی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ بر روی 162 نوجوان چینی 0/74 به دست آمد (32).

در پژوهش مرادی و همکاران، که بر روی نمونه ای شامل 400 نفر از دانش آموزان دوره دوم متوسطه دبیرستان های شهر تهران، انجام شد، نتایج روایی "مقیاس تحول مثبت نوجوانی" به روش تحلیل عاملی تأییدی "مقیاس تحول مثبت نوجوانی" 5 مولفه شایستگی، اعتماد به نفس، شفقت به خود، منش و ارتباط تأیید شد. مرادی و همکاران، پایایی به روش همبستگی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ بر روی نمونه ای شامل 400 نفر از دانش آموزان و پایایی به روش بازآزمایی در کل نمونه به ترتیب 0/74 تا 0/83 گزارش کردند (33).

در پژوهش نجفی و همکاران که بر روی 385 نفر (198 نفر دختر و 187 نفر پسر) از دانش آموزان متوسطه قم انجام شد، روایی محتوا "مقیاس تحول مثبت نوجوانی" به روش کیفی با استفاده از نظر 8 نفر از مدرسین و متخصصان روانشناسی دانشگاه سمنان 0/80 به دست آمد. نجفی و همکاران پایایی به روش همبستگی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ بر روی 385 نفر (198 نفر دختر و 187 نفر پسر) از دانش آموزان برای کل آزمون 0/82 گزارش نمودند (34). روش اجرای پژوهش بدین صورت بود کسب کد اخلاق از دانشگاه علوم پزشکی مشهد و کسب مجوز از آموزش و پرورش منطقه پنج شهر مشهد، پرسشنامه ها به صورت آنلاین طراحی شد، پس از شناسایی کانال های ارتباطی دانش آموزان و والدین آنان (شاد، تلگرام، واتساپ و صفحات اینستاگرامی) پرسشنامه آنلاین (این روش به دلیل محدودیت تردد هنگام جدی شدن خطر کرونا در ایران انتخاب شد) به صورت گسترده توزیع شد. توضیحات لازم از جمله هدف از پژوهش، نحوه

پاسخدهی به سؤالات و اهمیت همکاری داوطلبان در این پژوهش، در متن تکمیلی همراه پرسشنامه ارائه شد و افراد به صورت کاملاً داوطلبانه در این پژوهش شرکت کردند. همچنین تمامی اصول اخلاقی پژوهش از جمله محرمانه بودن پرسشنامهها، رضایت آگاهانه شرکت کنندگان در پژوهش و اختیار خروج از پژوهش، رعایت شده است. لازم به ذکر هست که داده ها در مدت دو هفته جمع آوری شد.

برای تحلیل دادهها در سطح آمار توصیفی از جدول فراوانی، میانگین و انحراف معیار؛ و در سطح آمار استنباطی پس از بررسی مفروضات آماری از همبستگی پیرسون و آزمون تحلیل رگرسیون چند گانه استفاده شد. تحلیل دادهها در نرم افزار اس پی اس نسخه 22 انجام شد.

3. یافته ها

بر اساس نتایج به دست آمده از بین اعضای حاضر در پژوهش 92 نفر زن (76/7 درصد) و 28 نفر مرد (23/3 درصد) بودند. 38 نفر از والدین بین 30-39 سال (31/7 درصد)، 49 نفر بین 40-49 سال (40/1 درصد)، 33 نفر 50-60 سال (28/2 درصد) سن داشتند. همچنین در جدول 1. یافته های توصیفی متغیرهای پژوهش به همراه مقادیر چولگی و کشیدگی دادهها گزارش شده است و با توجه به اینکه مقادیر چولگی و کشیدگی بین 2+ و 2- هست دادهها در سطح 0/05 از توزیع بهنجار برخوردارند.

جدول 1. توصیف آماری نمرات متغیرهای پژوهش

انحراف استاندارد	میانگین	کشیدگی	چولگی	
5.643	38.06	0.919	0.590	کمال گرایی مثبت
9.195	68.76	0.604	-0.506	کمال گرایی منفی
3.835	17.14	0.437	0.559	دل بستگی ایمن
2.812	18.19	0.574	0.485	دل بستگی اجتنابی
4.168	21.98	1.093	-0.711	دل بستگی دوسوگرا
4.709	53.42	1.754	0.520	تحول مثبت نوجوانان

به منظور بررسی رابطه بین سبک های دل بستگی و کمال گرایی با تحول مثبت نوجوانان، از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد.

جدول 2. ماتریس ضرایب همبستگی بین سبک های دل بستگی و کمال گرایی والدین با تحول مثبت نوجوانان

متغیرها	دل بستگی ایمن	دل بستگی اجتنابی	دل بستگی دوسوگرا	کمال گرایی مثبت	کمال گرایی منفی	تحول مثبت نوجوانان
دل بستگی ایمن	1					
دل بستگی اجتنابی	-0/310**	1				
دل بستگی دوسوگرا	-0/653**	0/281**	1			
کمال گرایی مثبت	0/621**	-0/354**	-0/625**	1		
کمال گرایی منفی	-0/695**	0/344**	0/624**	-0/744**	1	
تحول مثبت نوجوانان	0/537**	-0/334**	-0/499**	0/610**	-0/655**	1

**معنی داری در سطح 0/01

در جدول 2. ضرایب همبستگی محاسبه شده بین سبک‌های دل‌بستگی و کمال‌گرایی والدین با تحول مثبت نوجوانان در سطح آلفا 0/01 معنی‌دار می‌باشند ($p < 0/01$). همبستگی بین سبک دل‌بستگی ایمن با تحول مثبت نوجوانان، مثبت است و بر این اساس نتیجه گرفته می‌شود که میزان تحول مثبت در نوجوانانی که سبک دل‌بستگی ایمن دارند بالاتر است. همبستگی بین سبک‌های دل‌بستگی اجتنابی و دوسوگرا با تحول مثبت نوجوانان منفی است و میزان تحول مثبت در نوجوانانی که سبک‌های دل‌بستگی اجتنابی و دوسوگرا دارند، پایین‌تر است. همچنین همبستگی بین کمال‌گرایی مثبت با تحول مثبت نوجوانان، مثبت بوده و بر این اساس نتیجه گرفته می‌شود با افزایش کمال‌گرایی مثبت والدین، میزان تحول مثبت نوجوانان افزایش می‌یابد. همبستگی بین کمال‌گرایی منفی والدین با تحول مثبت نوجوانان منفی است و با افزایش کمال‌گرایی منفی والدین، تحول مثبت نوجوانان کاهش می‌یابد.

به‌منظور پیش‌بینی تحول مثبت نوجوانان بر اساس سبک‌های دل‌بستگی و کمال‌گرایی والدین، از آزمون رگرسیون چندگانه استفاده شد. بدین منظور ابتدا پیش‌فرض‌ها بررسی شد. برای بررسی نرمال بودن داده‌ها از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف استفاده شد. نتایج نشان‌دهنده نرمال بودن توزیع نمرات متغیرهای سبک‌های دل‌بستگی، کمال‌گرایی والدین و تحول مثبت بود. پیش‌فرض دیگر تحلیل رگرسیون، عدم همبستگی زیاد بین متغیرهای پیش‌بین (عدم هم خطی چندگانه) هست که دو آماره تحمل و عامل تورم واریانس، نشان داد بین متغیرهای سبک‌های دل‌بستگی و کمال‌گرایی پدیده هم خطی چندگانه وجود ندارد. دیگر مفروضه اساسی تحلیل رگرسیون چندگانه، استقلال متغیرهای مستقل است که این مسئله توسط آزمون دوربین-واتسون بررسی شد و نتایج حاصل از آن برابر با 1/940 به دست آمد که نشان از استقلال متغیرهای پیش‌بین داشت.

جدول 3. تحلیل رگرسیون برای پیش‌بینی تحول مثبت نوجوانان از طریق سبک‌های دل‌بستگی و کمال‌گرایی والدین

سطح معنی‌داری	مقدار F	R مجذور	R	سطح معنی‌داری	t	ضرایب استاندارد نشده		خطای استاندارد	B	
						Beta	ضرایب استاندارد شده			
0.001	۲۴۰/۶۸	0/477	0/691	0.001	21.337	2.686	57.309	ثابت		
				0.001	5.962	0.332	0.068	0.408	دل‌بستگی ایمن	
				0.001	-3.735	-0.164	0.074	-0.275	دل‌بستگی اجتنابی	
				0.001	-4.293	-0.237	0.062	-0.267	دل‌بستگی دوسوگرا	
				0.001	4.857	0.274	0.047	0.229	کمال‌گرایی مثبت	
				0.001	-8.001	-0.452	0.029	-0.231	کمال‌گرایی منفی	

با توجه به نتایج جدول 3. ضریب همبستگی خطی چندگانه مقدار ضریب رگرسیونی استاندارد شده (Beta) برای سبک دل‌بستگی ایمن برابر با 0/332، دل‌بستگی اجتنابی برابر با 0/164-، دل‌بستگی دوسوگرا برابر با 0/237-، کمال‌گرایی مثبت برابر با 0/274 و برای کمال‌گرایی منفی برابر با 0/452- هست، لذا نتیجه گرفته می‌شود که سبک دل‌بستگی ایمن و کمال‌گرایی مثبت والدین به شکل مثبت و سبک‌های دل‌بستگی اجتنابی و دوسوگرا و کمال‌گرایی منفی والدین به شکل منفی و معنی‌داری تحول مثبت نوجوانان را پیش‌بینی می‌کنند.

4. بحث

هدف مطالعه حاضر تعیین نقش سبک‌های دل‌بستگی و کمال‌گرایی والدین در پیش‌بینی تحول مثبت نوجوانان بود. اولین یافته پژوهش نشان داد که همبستگی بین سبک دل‌بستگی ایمن با تحول مثبت نوجوانان، مثبت است و بر این اساس نتیجه گرفته می‌شود که میزان تحول مثبت در نوجوانانی که سبک دل‌بستگی

ایمن دارند بالاتر است. رابطه بین سبک‌های دل‌بستگی اجتنابی و دوسوگرا با تحول مثبت نوجوانان منفی است و میزان تحول مثبت در نوجوانانی که سبک‌های دل‌بستگی اجتنابی و دوسوگرا دارند، پایین‌تر است. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که سبک دل‌بستگی ایمن به شکل مثبت و سبک‌های دل‌بستگی اجتنابی و دوسوگرا به شکل منفی و معنی‌داری تحول مثبت نوجوانان را پیش‌بینی می‌کنند. در زمینه یافته به‌دست‌آمده مطالعه‌ای به‌صورت مستقیم تا آنجا که محقق بررسی نموده است، انجام‌نشده است، اما با پژوهش مشابه و مرتبط در این زمینه به‌طور غیرمستقیم همسو است، به‌طور مثال پژوهش تاج و همکاران، نشان داد که نمرات خودشکوفایی و زیرمقیاس گشودگی با سبک دل‌بستگی اجتنابی شاغلین روان‌درمانگر رابطه منفی معنادار و نمره گشودگی به خود با سبک دل‌بستگی آزمودنی‌های اجتنابی روان‌درمانگر رابطه مثبت معنادار داشت (35). در مطالعه‌ای دیگر نشان داده شد که کیفیت رابطه مادر کودک در دوران کودکی در تحول الگوی عملی و رفتاری در بزرگسالی نقش دارد (14). در تبیین یافته فوق می‌توان گفت که دل‌بستگی نایمن با احساس ترس، ناتوانی از هماهنگی با موقعیت‌ها رابطه داشته و نتیجه نامطلوب آن به‌طور معناداری از تحول مثبت فاصله می‌گیرد و با سرکوب شکست‌ها و ارزیابی نادرست از موقعیت‌ها با بهزیستی رابطه معکوس و معناداری پیدا می‌کند. افراد با دل‌بستگی ایمن در بزرگسالی توانایی مؤثر در برقراری روابط بین فردی مطلوب دارند. اعتماد ایجادشده در فرایند شکل‌گیری و رشد صحیح دل‌بستگی بین کودک و مراقب‌کننده اولیه او، به فرد کمک می‌کند نقاط قوت و ضعف وجودی خود را بپذیرد و با آگاهی به ابعاد مختلف شخصیت خود مقصود غایی زندگی خود را مشخص کند و برای رسیدن به آن پیگیرانه تلاش کند (36). کسب تمامی این ویژگی‌ها و رشد آن‌ها، سبب تحول مثبت و ویژگی‌هایی همچون هدفمندی در زندگی شخصی، پذیرش خود و داشتن ارتباط مثبت با دیگران می‌شود. همچنین در تبیینی دیگر می‌توان گفت که سبک دل‌بستگی ایمن، فضایی مطمئن همراه با امنیت را برای افراد ایجاد می‌کند که در آن به تعامل بپردازند و همچنین از طرفی دیگر کارکرد خانوادگی بهتر نیازمند اعتماد و امنیت افراد در روابط با همدیگر است. افراد با سبک دل‌بستگی ایمن می‌توانند هم در نقش‌های ولی-فرزندی و هم در ارتباطات و هم در سایر ابعاد شخصی از جمله تحول مثبت موفق‌تر باشند (37).

دیگر یافته پژوهش نشان داد که رابطه بین کمال‌گرایی مثبت با تحول مثبت نوجوانان، مثبت بود، بر این اساس نتیجه گرفته می‌شود با افزایش کمال‌گرایی مثبت والدین، میزان تحول مثبت نوجوانان افزایش می‌یابد. رابطه بین کمال‌گرایی منفی والدین با تحول مثبت نوجوانان منفی است و با افزایش کمال‌گرایی منفی والدین، تحول مثبت نوجوانان کاهش می‌یابد. همچنین نتایج نشان داد که کمال‌گرایی مثبت والدین به شکل مثبت و کمال‌گرایی منفی والدین به شکل منفی و معنی‌داری تحول مثبت نوجوانان را پیش‌بینی می‌کنند. در زمینه یافته به‌دست‌آمده مطالعه‌ای به‌صورت مستقیم تا آنجا که محقق بررسی نموده است، انجام‌نشده است، اما با پژوهش مشابه و مرتبط در این زمینه به‌طور غیرمستقیم همسو است. به‌عنوان مثال نتایج مطالعه شمس اسفند آباد و روحانی، نشان داد که ویژگی شخصیتی روان‌آزرده خوبی والدین (مادر یا پدر) به شیوه منفی و ویژگی‌های برون‌گرایی، پذیرای تجربه بودن و با وجدان بودن والدین (مادر یا پدر) به‌صورت مثبت، پیش‌بینی‌کننده تحول اجتماعی کودکان پیش‌دبستانی هستند (38). در تبیین یافته فوق می‌توان گفت که والدین کمال‌گرا از خود و فرزندانشان انتظار بالایی دارند و این باکمال‌گرایی و عدم سازگاری فرزندانشان مرتبط است. اگر والدین کودک کمال‌گرایی منفی داشته باشند به دلیل توقعات غیرواقع‌بینانه و افراطی از بچه‌ها و همچنین سرزنش و مقصر دانستن آن‌ها باعث شکل‌گیری شناخت‌های افراطی و تحریفی در کودک شده و همچنین احساس شرم و ناتوانی و این موارد سازگاری کودک را دچار مشکل می‌کند (39) و برعکس والدین با کمال‌گرایی مثبت تلاش می‌کنند تا فعالیت‌های کودک را در جهت منطقی بودن رفتار، هدایت کنند، گفت‌وگوشنود کلامی را دربرمی‌گیرد و کودک در مسیری استدلالی وارد می‌گردد. والدینی که این رویکرد را دارند تربیت کردن، بیان گرم، همسانی و پذیرش دارند و صلاحیت اجتماعی در کودکانشان را تسهیل می‌کنند. این والدین فرزندانشان را تشویق می‌کنند که خود متکی، خوددار و خود کاوشگر باشند؛ بنابراین چنین والدینی در تقویت شناخت‌های فرزندانشان نقش زیادی دارند و به فرزندانشان کمک می‌کنند که توانایی ارزیابی موقعیت‌ها در آن‌ها تقویت شود و همین امر توانایی سازگاری، انعطاف‌پذیری بیشتری و تحول مثبت را در فرزندانشان به وجود می‌آورد (40). در تبیینی دیگر می‌توان گفت به‌طور کلی انتظارات والدین و به عبارتی

کمال‌گرا بودن والدین نوعی تکیه‌گاه است که بر روی آن عزت‌نفس کودک به‌طور نامطمئن و لرزان پایه‌گذاری می‌شود. اگر این انتظارات و توقعات منطقی باشند، می‌توانند به‌عنوان عامل و محرک در رشد و پیشرفت شخصیت و اعتمادبه‌نفس کودک مورداستفاده قرار گیرند و اگر غیرمنطقی بوده و حالت منفی داشته باشند می‌توانند سبب شکست و آسیب‌پذیری اعتمادبه‌نفس کودک شوند (41) و وقتی که اعتمادبه‌نفس فرد کاهش یابد، احساس ناکارآمدی می‌کند و در روابط اجتماعی دچار ترس و اضطراب می‌شوند که مبادا شکست بخورند و نتوانند خواسته والدین را برآورده کنند، بنابراین ترجیح از تعدادی از روابط اجتماعی به دلیل ترس از پیامد آن اجتناب می‌کنند و همین امر باعث کاهش تحول مثبت آن‌ها می‌شود.

5. نتیجه‌گیری

بر اساس نتایج پژوهش سبک‌های دل‌بستگی و کمال‌گرایی والدین، توانایی پیش‌بینی تحول مثبت نوجوانان را داشتند. بنابراین طراحی و اجرای مداخلات با رویکرد آموزشی برای مادران می‌تواند زمینه را برای ارتقای تحول مثبت نوجوانان و در نهایت ارتقای سلامت آنان فراهم نماید. از جمله محدودیت‌های این پژوهش این‌که فقط در ناحیه پنج شهر مشهد و خودگزارش‌دهی بودن ابزار پژوهش بود، لذا تعمیم‌یافته‌ها به سایر شهرها باید با احتیاط صورت گیرد.

سپاسگزاری

این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته روانشناسی بالینی دانشجو مینا طاهرپور و استاد راهنما آقای دکتر سید محمود موسوی نژاد در دانشگاه آزاد اسلامی واحد فردوس استخراج شده است و دارای کد اخلاق به شماره IR.MUMS.REC.1399.50 از دانشگاه علوم پزشکی مشهد می‌باشد. بدین وسیله از تمامی کسانی که در این پژوهش شرکت نموده‌اند، تشکر و قدردانی می‌شود.

تضاد منافع: نویسندگان اعلام می‌کنند که هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

منابع

- [1] Mousavi SF, Nasiripour S, Dabiri S. [The Prediction of life satisfaction in adolescents based on positive youth development and psychological capitals]. *Rooyesh-e-ravanshenasi journal(RRJ)*. 2020; 9(4):1-12. http://frooyesh.ir/browse.php?a_id=1923&sid=1&slc_lang=en.
- [2] Khademi R, Najafi M. [Tracing the historical roots of positive psychology by reference publication year spectroscopy (RPYS): A scientometrics perspective]. *Current psychology*. 2020; 39(2):438-444. Doi:org/10.1007/s12144-018-0044-z.
- [3] Lerner RM, Wang J, Hershberg RM, Buckingham MH, Harris EM, Tirrell JM, et al. Positive youth development among minority youth: A relational developmental systems model. *Handbook on positive development of minority children and youth*: Springer; 2017. p. 5-17. Doi:org/10.1007/978-3-319.
- [4] Lerner RM, Dowling EM, Anderson PM. Positive youth development: thriving as the basis of personhood and civil Society. *Applied developmental science*. 2003; 7(3):172-180. Doi:org/10.1207/S1532480XADS0703_8.
- [5] Lerner RM, Lerner JV, Almerigi JB, Theokas C, Phelps E, Gestsdottir S, et al. Positive youth development, participation in community youth development programs, and community contributions of fifth-grade adolescents: findings from the first wave of the 4-H study of positive youth development. *The journal of early adolescence*. 2005; 25(1):17-71. Doi:org/10.1177/0272431604272461.
- [6] Catalano RF, Berglund ML, Ryan JA, Lonczak HS, Hawkins JD. Positive youth development in the united states: research findings on evaluations of positive youth development programs. *The Annals of the american academy of political and social science*. 2004; 591(1):98-124. Doi:org/10.1037/1522-3736.5.1.515a
- [7] Sun RC, Shek DT. Positive youth development, life satisfaction and problem behaviour among chinese adolescents in Hong Kong: A replication. *Social indicators research*. 2012; 105(3):541-559. Doi:org/10.1007/s11205-011-9786-9.
- [8] Ramey HL, Lawford HL, Rose-Krasnor L, Freeman J, Lanctot J. Engaging diverse canadian youth in youth development programs: program quality and community engagement. *Children and youth services review*. 2018; 94(2):20-26. Doi: org/10.1016/j.childyouth.2018.09.023.
- [9] Modares M. [Studying the relationship between adult attachment style to parents with stress, anxiety and depression]. *Journal of fundamentals of mental health*. 2011;13(50):194-202. Doi:10.22038/JFMH.2011.1019.
- [10] Gordon KW. *The Multidimensionality of peer victimization and patterns of relating in attachment*, ProQuest; 2008. Doi:10.1016/j.avb.2018.07.009.
- [11] Jones JD, Fraley RC, Ehrlich KB, Stern JA, Lejuez C, Shaver PR, et al. Stability of attachment style in adolescence: An empirical test of alternative developmental processes. *Child development*. 2018; 89(3):871-880. Doi:org/10.1111/cdev.12775.

- [12] Bowlby J, Ainsworth M. The origins of attachment theory. attachment theory: social, developmental, and clinical perspectives. 2013. Doi:10.1037/0012-1649.28.5.759.
- [13] Fraley RC, Roisman GI. The Development of adult attachment styles: four lessons. Current opinion in psychology. 2019; 25(1):26-30. Doi:org/10.1016/j.copsyc.2018.02.008.
- [14] Stern JA, Fraley RC, Jones JD, Gross JT, Shaver PR, Cassidy J. Developmental processes across the first two years of parenthood: stability and change in adult attachment style. Developmental psychology. 2018; 54(5):975-988. Doi:org/10.1037/dev0000481.
- [15] Kokkoris MD. New insights into the association of maximizing with facets of perfectionism. Personality and individual differences. 2019; 142:100-102. Doi:org/10.1016/j.paid.2019.01.040.
- [16] Wang C, Chi L, Ciesielski A, Samori P. Chemical synthesis at surfaces with atomic precision: taming complexity and perfection. Angewandte chemie international edition. 2019; 58(52):18758-18775. Doi:org/10.1002/anie.201906645.
- [17] Gnilka PB, Broda MD, Group SfSW. Multidimensional perfectionism, depression, and anxiety: tests of a social support mediation Model. personality and individual differences. 2019; 139(8):295-300. Doi:org/10.1016/j.paid.2018.11.031.
- [18] Vanstone DM, Hicks RE. Transitioning to university: coping styles as mediators between adaptive-maladaptive perfectionism and test anxiety. Personality and individual differences. 2019; 141(3):68-75. Doi:org/10.1016/j.paid.2018.12.026.
- [19] Rice KG, Richardson CM, Tueller S. The short form of the revised almost perfect scale. Journal of personality assessment. 2014; 96(3):368-379. Doi:org/10.1080/00223891.2013.838172.
- [20] Ahamadi Tahoor A, Jafari I, Karami Nia R, Akhavan H. [The Effect of positive and negative perfectionism and type personality on general health of the aged]. Avicenna journal of clinical medicine. 2010; 17(3):64-69. http://sjh.umsha.ac.ir/browse.php?a_id=271&sid=1&slc_lang=en.
- [21] Wang H, Li J. Positive perfectionism, negative perfectionism, and emotional eating: the mediating role of stress. Eating behaviors. 2017; 26(5):45-49. Doi:org/10.1016/j.eatbeh.2016.12.012.
- [22] Delavar A. [Research methodology in psychology and education]. Tehran: Virayesh; 2015. <https://www.adinehbook.com/gp/product/9646184022>.
- [23] Collins NL, Read SJ. Adult attachment, working models, and relationship quality in dating couples. Journal of personality and social psychology. 1990; 58(4):644-663. Doi:org/10.1037/0022-3514.58.4.644.
- [24] Terzi S. Secure attachment style, coping with stress and resilience among university students. The Journal of happiness & well-Being. 2013;1(2):97-109. <https://www.semanticscholar.org/paper/Secure-attachment-style%2C-coping-with-stress-and-Terzi/9cc1adf4f9d5a11cc170dbadaee726e69bac906?p2df>.
- [25] Pakdaman S. [Investigating the relationship between attachment style and socialism in teenagers]: University of Tehran; 2001.
- [1] Farhadi M, Mohagheghi H, Nesai Moghadam B. [The relationship between attachment styles and student interpersonal problems: the role of mediating emotional intelligence]. Razi journal of medical sciences. 2020;27(1):73-84. http://rjms.iuims.ac.ir/browse.php?a_id=5660&sid=1&slc_lang=en.
- [26] Terry-Short L, Owens RG, Slade P, Dewey M. Positive and negative perfectionism. Personality and individual differences. 1995; 18(5):663-668. Doi:org/10.1016/0191-8869(94)00192-U.
- [27] Egan S, Piek J, Dyck M, Kane R. The Reliability and validity of the positive and negative perfectionism scale. Clinical psychologist. 2011;15(3):121-32.. Doi: 10.1111/j.1742-9552.2011.00029.x
- [28] Besharat MA. [Reliability and validity of the positive and negative perfectionism scale]. Journal of psychological sciences. 2004; 2(8):346-359. http://jppm.miau.ac.ir/article_2020.html?lang=en.
- [29] Moltafet G, Firozabadi S. [The relationship between multidimensional perfectionism and creativity among high school students in Shiraz City]. Research in school and virtual learning. 2014;1(3):71-78. http://etl.journals.pnu.ac.ir/article_1182.html?lang=en
- [30] Geldhof GJ, Bowers EP, Boyd MJ, Mueller MK, Napolitano CM, Schmid KL, et al. The Creation and validation of short and very short measures of PYD. Journal of research on adolescence. 2014; 24(1):163-176. Doi: org/10.1111/jora.12039.
- [31] Shek DT, Siu AM, Lee TY. The Chinese positive youth development scale: A validation study. Research on social work practice. 2007;17(3):380-391. Doi:org/10.1177/1049731506296196.
- [32] Moradi K, Asadzadeh H, Karami A, Najafi M. [The Psychometric properties of the adolescents' positive development inventory]. Developmental psychology. 2018;14(55):315-327. http://jip.azad.ac.ir/article_541257.html?lang=en.
- [33] Najafi M, Babaee j, Rezaei A. [The prediction of bullying on the basis of positive youth development and life satisfaction in adolescents]. Positive psychology research. 2017;3(3):33-46. Doi: 10.22108/PPLS.2018.104024.1125.
- [34] Taj F, Pourebrahimi T, Sadeghi. MS, Khoshkonesh A. [The Correlation of attachment styles with self-actualization in psychotherapist in Tehran]. Quarterly journal of career & organizational counseling. 5(16):28-45. <https://www.magiran.com/paper/1219889?lang=en>.
- [35] Mikulincer M, Shaver PR. Attachment in adulthood: structure, dynamics, and change: Guilford press; 2007. <https://psycnet.apa.org/record/2007-12400-000>.
- [36] Aslani K, Saiadi A, Amanuelahi A. [A Study of relationship between attachment styles with family function and general health]. Family counseling and psychotherapy. 2012; 2(2):163-177. http://fcp.uok.ac.ir/article_9527.html?lang=en.
- [37] Shams Esfand Abad H, Rowhani Ns. [The role of parent's personality traits in the social development of preschool children]. Quarterly journal of child mental health. 2018;4(4):93-103. http://childmentalhealth.ir/browse.php?a_id=230&sid=1&slc_lang=en.
- [38] Jamshidi B, Razmia MR, Haghghatb S, Samani S. [The relationship between family cohesion and flexibility with dimensions of perfectionism]. Iranian journal of psychiatry and clinical psychology. 2008; 14(2):199-205. http://ijpcp.iuims.ac.ir/browse.php?a_id=472&sid=1&slc_lang=en.
- [39] Enns MW, Cox BJ, Clara I. Adaptive and maladaptive perfectionism: developmental origins and association with depression proneness. Personality and individual differences. 2002; 33(6):921-935. Doi:org/10.1016/S0191-8869(01)00202-1.
- [40] Bayat Mokhtari L, Akhavan Tafti M. [Investigating the effect of parents' attitudes on self-concept and social development of children with learning disabilities]. Journal of exceptional education. 2009;8(86):1-1. http://exceptionaleducation.ir/browse.php?a_id=1647&sid=1&slc_lang=en